

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет/інститут Педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА З МЕТОДИКОЮ
КЕРІВНИЦТВА ЗОБРАЖУВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ДІТЕЙ**

(перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)

Освітня програма ««Дошкільна освіта»»

Спеціальність

012 Дошкільна освіта

Галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей
Викладач (-і)	Кандидат педагогічних наук, доцент Борин Галина Василівна
Контактний телефон викладача	+ 380673437860
E-mail викладача	boryngv@ukr.net
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти системи педагогічних знань, умінь і навичок та готовності до їх практичного використання у процесі художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва; оволодіння здобувачами освіти сучасними методами організації образотворчої діяльності дітей на різних етапах дошкільного дитинства. Зміст курсу передбачає спрямованість на формування готовності майбутніх педагогів до естетичного сприймання творів образотворчого мистецтва; усвідомлення сутності образотворчої діяльності дітей та її ролі в духовному становленні особистості; розуміння соціальної ролі педагога у формуванні духовної культури дитини. Програмою дисципліни передбачено низку форм роботи зі студентами: лекції, семінарські та практичні заняття і різноманітні творчі завдання для практичної та самостійної роботи. Семінарські та практичні заняття є логічним продовженням лекцій. Їхня мета: поглиблення, розширення, деталізування знань, якими студенти опанували під час лекцій; перевірка якості їх засвоєння, володіння здобувачами освіти практичними вміннями та навичками безпосередньої роботи з дітьми.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з основами образотворчого мистецтва, особливостями формування у дітей дошкільного віку інтересу до різних видів образотворчої діяльності, розвитку їхніх творчих здібностей; оволодіння сучасними методами організації образотворчої діяльності дітей на різних етапах дошкільного дитинства.</p> <p><u>Основні цілі</u> вивчення дисципліни: обґрунтувати сутність методологічних засад курсу; формувати у студентів уявлення про форми, методи та прийоми навчання дітей раннього та дошкільного віку різним видам образотворчої діяльності в ЗДО та поза його межами; розкрити анатомо-фізіологічні особливості образотворчої діяльності дітей дошкільного віку та ознайомити з психологічними передумовами, що зумовлюють готовність дошкільників до естетичного сприйняття творів образотворчого мистецтва; формувати уявлення студентів про види і жанри образотворчого мистецтва; сприяти удосконаленню художньо-зображувальних умінь здобувачів освіти в галузі живопису, скульптури, аплікації, конструювання; навчити виготовляти різноманітні наочно-методичні посібники для дітей, складати конспекти занять з різних видів образотворчої діяльності; спонукати до оволодіння знаннями про особливості розвитку у дітей раннього й дошкільного віку образотворчих здібностей та шляхи формування творчості в їх образотворчій діяльності; спонукати майбутніх вихователів ЗДО</p>	

до самоосвіти та творчого підходу у професійній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності:

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку. Інформатичні: орієнтуватися в інформаційному освітньому просторі, оперувати інформаційними даними використовуючи цифрові технології відповідно до потреб ринку праці та в професійній діяльності.

Інноваційні: упроваджувати сучасні цифрові технології в освітнє середовище.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття

Загальна кількість годин

лекції	32		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	48		
самостійна робота	100		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3,4	012 Дошкільна освіта	2	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні основи образотворчої діяльності дітей дошкільного віку (18/30)			
Тема 1. Образотворче мистецтво – специфічна форма відображення дійсності.	2	4	5
Тема 2. Види і жанри образотворчого мистецтва як джерело змісту зображувальної діяльності дошкільнят.	2	4	5
Тема 3. Мистецтво живопису та графіки.	2	4	5
Тема 4. Мистецтво скульптури та архітектури.	2	4	5
Тема 5. Народне та декоративно-прикладне мистецтво. Дизайн. Види дизайну.	2	4	5
Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні механізми розвитку образотворчої діяльності	2	4	5
Тема 7. Поняття про художньо-творчі здібності та їх розвиток у дітей дошкільного віку	2	2	5
Тема 8. Оволодіння дітьми дошкільного віку основами художньої творчості	2	2	5
Тема 9. Розвиток у дітей здібностей до сприймання краси	2	2	5
Змістовий модуль 2. Педагогічні умови опанування дітьми дошкільного віку основами образотворчої діяльності (14/18)			
Тема 1. Ознайомлення дітей дошкільного віку з видами образотворчого мистецтва	2	2	5
Тема 2. Форми навчання дітей образотворчій діяльності.	2	2	5
Тема 3. Методи та прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.	2	2	5
Тема 4. Художньо-естетичний розвиток дитини раннього віку		2	5
Тема 5. Планування образотворчої діяльності в ЗДО	2		5
Змістовий модуль 3. Методика керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку			

Тема 6. Малювання як провідний вид діяльності дітей з образотворчого мистецтва	2	2	5
Тема 7. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини		2	5
Тема 8. Методи педагогічного супроводження занять з ліплення	2	2	5
Тема 9. Аплікація як вид образотворчої діяльності дітей	2	2	5
Тема 10. Конструювання як вид образотворчої діяльності дітей	2	2	5
Змістовий модуль 4. Розвиток особистості дитини засобами образотворчої діяльності			
Тема 11. Варіативні програми навчання дітей образотворчій діяльності.			5
Тема 12. Педагогічна підтримка обдарованих дітей.			5
Тема 13. Спільна робота дошкільного закладу освіти та сім'ї з питань розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва			5
ЗАГ.:	32	48	100
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp Вид контролю – залік, екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні заняття - 50 балів, включають контрольну роботу - 20 балів, творчі роботи – 20 балів, самостійну роботу - 10 балів). Екзамен 50 балів.		
Вимоги до письмових робіт	Конспекти проведення занять – оцінюється рівень опанування методикою, самостійність виконання, аналіз та міркування. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів допочатку сесії)		
Практичні заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 5 б.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдене тестування.		
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік, екзамен. форма здачі - комбінована		
7. Політика навчальної дисципліни			

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)
Академічна доброчесність: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція). <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/>

Відвідування занять Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове

Пропущені заняття здобувач відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка письмових завдань;
- заслуховування і перегляд відео презентацій;
- перевірка виконаної, передбаченої програмою курсу самостійної роботи (рекомендаційних плакатів, лепбуків, проєктів тощо).

Неформальна освіта: Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Література:

1. Архіпова С. Методика розвитку творчих здібностей у дітей дошкільного віку / С. Архіпова, Н. Кушнірик. Черкаси, 2019. С. 41-48.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovo%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 08.11.2021).
3. Безпала С., Безпала М., Губко М. Розвиток конструкційних здібностей дітей за допомогою конструкторів LEGO Education. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. № 8. С. 51–56.
4. Біла І.М. Психологія дитячої творчості. Київ: Фенік, 2018. 137 с.
5. Борин Г. В. Діяльнісний підхід у професійній підготовці майбутніх педагогів до творчої художньо-конструктивної діяльності з дітьми дошкільного віку. *Освітній простір України* : науковий журнал. 2019. Вип. 14. С. 57-63. <https://doi.org/10.15330/esu.1.52-58>
6. Борин Г. В. Педагогічні умови організації художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку в умовах ЗДО. *Молодь і ринок*. 2021. № 9 (125). С. 37-42. <https://doi.org/10.24919/2617-0825.9/195.2021> <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.243890>
7. Борин Г. В. [Професійна підготовка студентів до художньо-конструктивної діяльності з дітьми дошкільного віку засобами педагогічної практики](#). *Академічні студії*. Серія : Педагогіка. 2021. № 1 (3). С. 181-186.
8. Борин Г. В. Розвиток творчого потенціалу майбутнього вихователя у процесі підготовки до керівництва художньо-конструктивною діяльністю дітей дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. Серія : Педагогіка, Психологія, Медицина. 2022. № 4 (9). С. 51-64. <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10150/1/50-119-PB.pdf>
9. Борин Г.В. Марчій-Дмитраш Т.М. Професійна підготовка майбутніх вихователів до формування предметно-практичної компетентності дітей дошкільного віку засобами міждисциплінарної інтеграції. *Перспективи та інновації науки*. Серія : Педагогіка. 2022. № 7(12). С. 83–94. <http://repository.vsau.org/getfile.php/32051.pdf>
10. Борин Г. В. Розвиток дітей дошкільного віку в образотворчій діяльності: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності “Дошкільна освіта”. Івано-Франківськ. 2019.
11. Борин Г. В. Художньо-естетична діяльність дітей: навчальний посібник для студентів спеціальності “Дошкільна освіта” / Г.В. Борин / Івано-Франківськ. 2020. 226 с.
12. Борин Г. В. Художньо-естетичний розвиток дітей: навчально-методичні рекомендації для проведення практичних занять студентів спеціальності “Дошкільна освіта” : [текст. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ. 2019. – 56 с.

13. Грицюк І.М. Арт-терапевтичні технології та їх вплив на формування творчої позиції дошкільників. Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2019. С. 79-82
14. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальність 012 – «Дошкільна освіта». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-012doshkilna-B.pdf>.

Викладач:

кандидат педагогічних наук, доцент

Галина Василівна БОРИН